

Groen en Heem Actueel

Nr.4, december 2020

Nieuwsbrief van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard
e.o. betrokken bij onze natuur en cultuurhistorie!

Correspondentieadres

Groen en Heem Valkenswaard e.o., Oranje Nassaustraat 63, 5554 AE, Valkenswaard
+31-(0)40-22 60 010, info@groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Bas Verbeek, (eindredactie en lay-out)
Albert Aten en Lambert de Brouwer (redactieleden)

Agenda

Over de onderwerpen met:

- een ster* : meer informatie in dit nummer
- twee sterren** : wordt u nog over geïnformeerd.
- drie sterren*** : datum onder voorbehoud

Wist u dat...

...bomenliefhebbers op de bres gaan voor oudste beuk van Borkel*;
...er een nieuw initiatief van biologische boeren in Waalre van start is gegaan*;
...de werkzaamheden aan de Nieuwe Verbinding en de Beekdalbrug Keersop bij Valkenswaard door mogen gaan*;
...wij ons afvragen waarom al die bomen in het Leenderbos in Valkenswaard worden omgezaagd*;
...dat wanneer de coronamaatregelen het toelaten we weer snel aan de wandel gaan*!
...wij u fijne feestdagen en een goed en gezond 2021 toewensen.

Van het Bestuur

Fijne feestdagen

Het bestuur van Groen en Heem Valkenswaard e.o. dankt u voor uw steun en medewerking in het afgelopen jaar en wenst u fijne feestdagen en een gezond en voorspoedig 2021.

Algemene Ledenvergadering uitgesteld

In verband met de door de landelijke overheid genomen "Coronavirus" maatregelen heeft het bestuur besloten om de jaarlijkse algemene ledenvergadering op te schuiven en te

combineren met de Algemene ledenvergadering over 2020. Deze zullen worden gepland in het voorjaar van 2021.

Het conceptjaarverslag is reeds aan alle leden toegezonden, vooruitlopend op de jaarvergadering!

Het bestuur is (nog steeds) op zoek naar...

Actieve leden die zich willen inzetten voor onze vereniging. Door de vele projecten die er op dit moment zijn in Valkenswaard en Waalre zijn wij op zoek naar extra ondersteuning en expertise bij beoordeling van plannen e.d. Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden via info@groen-heemvalkenswaard.nl

Laatste oproep contributie 2020

Leden die de contributie voor 2020 ad € 10,- nog niet hebben overgemaakt kunnen dit doen op banknummer **NL17TRIO0391081616**, ten name van Groen en Heem Valkenswaard e.o.

Nieuws en actualiteiten

Bomenliefhebbers op de bres voor oudste beuk van Borkel

De oudste beuk van Borkel wordt met de dood bedreigd door een natuurlijke vijand. Een groepje betrokken inwoners kan dat niet verteren en probeert de monumentale boom te redden. „Het zal nooit meer de boom worden die hij was.”

Het viel Martijn Aarts eerder dit jaar op dat de oude rode beuk in de pastorietaan van Borkel en Schaft er niet goed bij staat. De boomverzorger uit Borkel vertrouwde het niet en alarmeerde de gemeente. „Vanaf de grond kon je door het bladerdek heen de lucht zien, dat hoort niet.”

Aarts dacht dat het iets met de droogte van de afgelopen jaren te maken zou hebben. Later

kreeg hij vanuit het gemeentehuis een foto opgestuurd met de boosdoener. De reuzenzwam, een parasiterende schimmel, heeft zich ingevreten in de wortels van de boom. Een indirect gevolg van de warme droge zomers. „Als een boom door droogte verzwakt is, sterven de wortels af en dan slaat de zwam toe.”

Dat betekent meestal slecht nieuws. „Als je niets doet, is zo'n boom binnen tien jaar dood”, weet de expert, die tevens betrokken is van de bomenwerkgroep van het IVN in Waalre-Valkenswaard. De wortels sterven dan een voor een af, waardoor hij geen water en voeding meer kan opnemen. Een hevige zomerstorm zou dan zomaar de genadeslag kunnen betekenen.

In Borkel zijn ze echter niet van plan de boom aan zijn lot over te laten. Afgelopen weekeinde staken vrijwilligers van het IVN en de parochie de handen uit de mouwen, daarbij gesteund door de gemeente. Rondom de beuk zijn kilo's zand en stenen verwijderd, laat bomenliefhebber Marjolein van der Voort zien. In plaats daarvan is voedzame grond toegevoegd, toedekkt met bladeren. Door de omstandigheden zo optimaal mogelijk te maken, hopen ze dat de beuk weer opkrabbelt en voldoende wortels kan aanmaken om voeding en water opnemen. In droge periodes zal hij ook extra water krijgen. Een exemplaar van deze omvang heeft enkele duizenden liters per dag nodig, weet Aarts.

De zwammen aan de voet van de stam zijn eveneens weggehaald. Al is dat vooral voor de vorm: de schimmel zelf zit al in de wortels, die krijg je er niet mee weg. Of de actie kans van slagen heeft, vindt Aarts moeilijk te zeggen. „Het blijft de natuur. Je weet nooit of een boom nog genoeg reserve energie heeft. Ik hoop dat hij herstelt, maar het zal nooit meer de boom worden die hij was. We proberen vooral het einde van zijn leven te rekken. Maar als een zwam zich heeft ingevreten, dan weet je: dit is het begin van het einde.”

Kees Fleerackers, die vanuit de parochie bij de reddingspoging betrokken is, hoopt dat de beuk nog een beetje hulp van boven kan krijgen. „We steken af en toe een kaarsje aan”, zegt hij met een lach. „Misschien dat het helpt. De boom staat hier in de parochietuin toch ongeveer op gewijde grond.”

Met een omtrek van bijna vijf meter is de rode beuk een imposante verschijning aan de rand van de Dommel. Hoe oud de boom precies is, weet niemand. Volgens kenners moet hij zo rond 1850 zijn aangeplant. Binnen de gemeente Valkenswaard staan nog wel meer bomen uit die tijd, zoals een tamme kastanje bij Huize Agnetendal in Dommelen. Vorig jaar zomer is een eik uit 1830 aan de Dorpsstraat in Schaft omgewaaid. Tot 2015 stond de oudste boom in de kerkhoftuin van de St. Martinuskerk in Dommelen. Dat was een zomereik uit 1740.

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Nieuw initiatief: biologisch boeren in Waalre

Zes Waalrenaren hebben het initiatief genomen tot de oprichting van een coöperatie: BioBoeren Waalre. Samen met een biologische boer willen ze een boerderij gaan runnen. Door samen te werken met de natuur bedrijft een bioboer landbouw. Hij gebruikt geen kunstmest, laat chemische bestrijdingsmiddelen links liggen en is inventief bij het bestrijden van plagen en ziekten die zijn gewassen kunnen aantasten. In Waalre zijn zes inwoners enthousiast over het idee om, in coöperatief verband, een boerderij te gaan runnen.

Titus Weller is één van hen: „Dagelijks lezen we over de negatieve gevolgen van onze voedselproductie: over hoge stikstofuitstoot en over bodem- en waterverontreiniging. Veel boeren realiseren zich inmiddels dat ook het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen niet bijdraagt aan onze gezondheid.”

Omdat de productie van dagelijks voedsel niet alleen beter en duurzamer kan, maar ook dichterbij huis, richten mensen in heel

Nederland steeds vaker coöperatieve boerenbedrijfjes op. Ellen van Beek: „Om invloed te krijgen op de wijze van produceren en de keuze van gewassen willen we vanuit een coöperatie samen met een biologische boer een boerderij gaan runnen. We bouwen zo een band op met elkaar, met de boerderij en met de mensen die er wekelijks komen om groenten, fruit, eieren en misschien ook vlees te kopen.”

Natuurlijk kunnen de mensen ook meehelpen met zaaien, schoffelen en oogsten of kunnen ze komen kijken naar de rondscharrelende kippen en varkentjes. Het principe van een coöperatie is dat de mensen die zich aansluiten mede-eigenaar worden. Daar moet geld voor worden ingelegd. Jan Bontenbal: „Het kapitaal dat moet worden ingebracht voor de opstart zal tussen de 1000 en 2000 euro liggen; het exacte bedrag is afhankelijk van het feit of er ook externe financiers worden gevonden.”

Iedere week kun je boodschappen gaan doen in jouw eigen boerderij, waar je voor een vast bedrag een voedselpakket koopt. Maarten van der Sande: „We onderzoeken momenteel verschillende modellen en er is inmiddels zicht op grond. We zijn nu zover dat we de belangstelling onder de inwoners van Waalre en omgeving willen peilen.”

Meer info: www.burgerinitiatief-bioboeren-waalre.org

Bron: Eindhovens Dagblad

Werkzaamheden aan de nieuwe weg en aan de Beekdalbrug over de Keersop bij Valkenswaard gaan door

De rechtbank Oost-Brabant heeft op 19 oktober bepaald dat de werkzaamheden voor de aanleg van de Nieuwe Verbinding en die van de brug over het beekdal van de Keersop bij Valkenswaard door mogen gaan. Het beroep tegen de vergunning Wet natuurbescherming bij de rechtbank was ingediend door omwonenden en natuurverenigingen.

De rechtbank oordeelde het beroep gegrond en vernietigde de vergunning maar liet de rechtsgevolgen in stand, hetgeen betekent dat de werkzaamheden gewoon door mogen gaan, ondanks de vernietiging van de vergunning.

De zogenoemde Nieuwe Verbinding, een weg tussen de A67 en de huidige N69, moet de kernen van Aalst en Valkenswaard ontlasten van (vracht)verkeer van de A67 naar België. Onderdeel van de nieuwe weg is de brug over het beekdal van de Keersop bij Valkenswaard.

Het beroep richtte zich tegen de stikstofuitstoot van de aanleg en in gebruik name van de weg en de gevolgen voor natuurgebieden van de chemische verontreinigingen van de voormalige vuilstort aan de Victoriedijk, welke zich verplaatsen in de richting van het Natura2000-gebied bij de Keersop.

De Raad van State oordeelde in mei 2019 dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet als basis mag worden gebruikt voor toestemming voor activiteiten die extra stikstof uitstoten, zoals de aanleg van een nieuwe weg. Volgens de provincie, die de natuurvergunning

verleende voor de aanleg, is een eerder opgestelde passende beoordeling voor de aanleg van de brug echter voldoende. De rechtbank was het met de provincie eens.

De geplande openstelling van de weg in het najaar van 2021 is echter uiterst twijfelachtig. De Raad van State heeft geest dat de weg pas in gebruik mag worden genomen na twee jaar monitoring van, voor de stikstofuitsoot geplande mitigerende maatregelen. De in een deskundigenrapport destijds benoemde maatregelen zijn echter nog niet geheel uitgevoerd. De tweejaars-monitoringperiode begint pas daarna te lopen.

De verleende natuurvergunning werd echter vernietigd omdat de provincie de gevolgen van mogelijke grondwaterverontreiniging vanuit de vuilstort aan de Victoriedijk door het project aanvankelijk niet goed in kaart had gebracht. Het tijdens de beroepsprocedure alsnog snel gehouden onderzoek wees uit dat de vervuilde grondwaterstromingen afbuigen in oostelijke richting (naar de Dommel) voordat ze het Natura2000-gebied bereiken waar de wegwerkzaamheden plaatsvinden. Daarom mogen deze doorgaan. Expliciet gaf de rechtbank wel aan dat de risico's op grondwatervervuiling op grotere diepte nog steeds niet zijn uitgesloten.

Waarom zagen ze toch al die bomen om in het Leenderbos in Valkenswaard?

In een deel van het Leenderbos in Valkenswaard is een kaalslag gaande. Dennen en sparren worden omgezaagd, met als doel om het beschermde natuurgebied in ere te herstellen.

Het is op deze zonnige herfst dag druk op het fietspad langs de Budelsebaan in Valkenswaard. Ter hoogte van het vee-rooster, waar onlangs bomen zijn omgedaan, stapt een man kwaaiig van zijn wielrenfiets.

„Jullie zijn zeker aan het bespreken welke bomen jullie nog meer gaan weghalen, hè?“, roept hij op boze toon richting boswachter Erik Schram van Staatsbosbeheer en Hans Koekkoek van Waterschap De Dommel. „Ik

fiets hier al jaren en ik kan wel janken als ik zie wat hier nu wordt gekapt.”

De fietser verwoordt wat wel meer mensen denken: ‘waarom halen ze hier toch al die bomen weg?’.

Staatsbosbeheer en Waterschap De Dommel willen dat graag verduidelijken. Bij de parkeerplaats van de Budelsebaan is voor de start van de werkzaamheden een groot informatiebord geplaatst en her en der in het landschap staan info-panelen, ook zijn er excursies met omwonenden geweest. Schram is zelfs de deuren langsgegaan om een toelichting te geven. Om nog meer mensen te bereiken hebben ze deze middag de krant uitgenodigd om uitleg te geven aan hun bezigheden in het ‘Laagveld’ van het Leenderbos.

De kap is onderdeel van een veel groter project, dat er op is gericht om verdroging van het Leenderbos tegen te gaan. Het waterschap en de provincie voeren aan weerszijden van het gebied grote operaties uit bij de Tongelreep en de Strijper Aa. Rechte stukken water worden bochtig gemaakt, de rivierbodem opgehoogd en sloten dichtgegooid. Het moet ervoor zorgen dat de omgeving straks beter is opgewassen tegen de schadelijke uitstoot van stikstof en bestand is tegen extreme droogte of extreme nattigheid.

Als gevolg hiervan gaat de grondwaterstand in het Leenderbos omhoog. Dat is goed nieuws voor bijvoorbeeld een heel specifiek soort ‘jungle-achtig’ bos, het zogeheten alluviale bos. In deze bijzondere ecologische gebiedjes gedijen soorten als de zwarte els, gele lis,

dotterbloem en zegge, die juist door toenemende droogte al jaren onder druk staan.

Aan de andere kant zorgt de vernatting ervoor dat andere bomen het minder naar hun zin gaan hebben. „Met name de buitenlandse dennensoorten, die hier ooit zijn neergezet als productiebos voor de mijnbouw, zullen verdrinken”, weet Schram.

Douglas, Oostenrijkse den, fijnspar, lariks en ook de Amerikaanse eik worden daarom alvast weggehaald. Dit jaar gaat het om een gebied van 15 hectare en volgend jaar wordt nog eens 15 hectare omgedaan in het 2400 hectare tellende Leenderbos. In plaats daarvan komt er vochtige heide. Wat een boost geeft aan andere zeldzame soorten, verwacht Schram. „Dopheide, klokjesgentiaan, roodborsttapuit en de nachtzwaluw, kunnen daar allemaal op meeliften.” Ter compensatie worden elders in het Leenderbos andere bomen geplant, zoals fladderiep, linde, berk en wilg. „Die loofsoorten horen hier thuis, ze zorgen voor een natuurlijker bos en meer biodiversiteit”, vertelt Schram. Hij verzekert dat de naaldbomen volledig worden gecompenseerd in en in de directe omgeving van het Leenderbos.

En de gekapte bomen? „Die krijgen een nieuwe bestemming”, zegt de boswachter. „De bomen worden verwerkt voor de bouw en van het takhout wordt nieuw land gemaakt. Bij Waddeneiland Rottumeroog hebben ze vierkante vakken gemaakt, waar ze die takken in leggen en dan blijft daar het sediment achter hangen zodat er weer nieuw land komt.”

Dan denkt Koekkoek nog even terug aan de opgewonden fietser van daarstraks. „De klokjesgentiaan staat in dit gebied weg te kwijnen. Het zou soms fijn zijn als mensen zich daar net zo druk om zouden maken als om die gekapte bomen.”

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Ontwikkelingen Eurocircuit

Zoals reeds eerder aangegeven heeft de gemeente een externe projectleider aangesteld die een viertal toekomstscenario's voor het Eurocircuit moet gaan onderzoeken.

De vier scenario's zijn:

1. het omvormen van het terrein naar natuur;
2. het huidig feitelijk legaal gebruik vastleggen in een nieuw vast te stellen bestemmingsplan;
3. het omvormen van het terrein tot leisurezone;
4. mogelijkheden tot gebruik t.b.v. het crossen maximaal faciliteren.

De gemeenteraad beoordeelt de resultaten van de onderzoeken van de verschillende scenario's in de loop van 2021.

De vraag ontstaat bij ons echter in hoeverre er serieus onderzoek wordt gedaan naar voors en tegens van de scenario's en op basis waarvan afwegingen plaats vinden. De indruk bestaat dat onderzoek van de scenario's niet voortvarend wordt aangepakt maar dat de nadruk meer ligt op een extra 5^e scenario, inhoudende de mogelijkheden onderzoeken voor continuering en uitbouwen van de herriesporten.

De rallycrossvereniging neemt in ieder geval alvast een voorschot. Indien de coronamaatregelen het toelaten worden er drie van de vier weekenden per maand georganiseerd voor testdagen en wedstrijden. Deelnemers komen daarbij voornamelijk uit België. Ook wil men een 6-tal wedstrijden houden voor het Nederlands Kampioenschap waarbij tevens gestreden wordt om het Belgische of Duitse of Engelse kampioenschap. Deelnemers komen overal vandaan behalve uit Valkenswaard. De overlast komt echter wel voor rekening van de Valkenswaardse omwonenden. Respect en begrip daarvoor heeft men kennelijk niet.

Inmiddels hebben belangengroeperingen o.a. omwonenden Victoriedijk, omwonenden Mgr. Smetsstraat, omwonenden Lage Heide, Inwoners Dommelen-Zuid en Groen en Heem zich verenigd in een nieuwe Belangenvertegenwoordiging: Platform Leefomgeving Eurocircuit, met een collectief standpunt en visie.

De gemeente is op de hoogte gebracht van het samengaan van de verschillende belangengroepen. Eind januari 2021 wil de gemeente een bijeenkomst organiseren. Deze dient wat het Platform betreft wel gericht te zijn op het onderzoek naar de vastgestelde scenario's en transparantie en openheid zijn daarbij voorwaardelijk.

IVN Waalre: gemeente moet natuurbeleid aanscherpen

Natuurwerkgroep Waalre wil meer aandacht en middelen voor natuur in het dorp. Maar dan moet de gemeente wel eerst het natuurbeleid aanpassen.

Het vennenprogramma in Waalre is een groot succes, vinden Ben Putman, Henk de Vrind en Frans Lavrijssen, bestuursleden van de stichting natuurwerkgroep Waalre. Maar het kan volgens de mannen nog beter, als de gemeente tenminste bereid is om het natuurbeleid aan te passen.

De komst van de stronkentrekker - een eigen uitvinding van de natuurwerkgroep - veranderde in 2015 de werkwijze rondom het beheer van de vennen. „We waren alleen maar aan het zagen en knippen”, verzucht Lavrijssen, „en na drie à vier jaar konden we weer opnieuw beginnen. Vrij onzinnig allemaal.”

Het gat dat de stronkentrekker achterlaat verstoort weliswaar de natuur, maar de schade is beperkt. En belangrijk: er groeien niet meteen weer nieuwe takken. De ontstane kleine open plek wordt meteen ingezaaid met heide.

Rond het Vliegenven dat door de gemeente in eerste instantie als verloren werd beschouwd, is goed te zien dat deze aanpak werkt. Natuurorganisaties in het hele land zijn enthousiast en hebben de werkwijze overgenomen. Helaas is het daarmee nog niet klaar volgens Putman: „het ven is een heel eind opgeknapt, maar verder dan dit komen wij als natuurwerkgroep niet. Daarvoor is groot materieel nodig. De Bosgroep Zuid, die het natuurbeheer in de gemeente uitvoert, wil wel meer doen, maar beperkt zich door gebrek aan financiën tot bijhouden. En dat terwijl er nog zo veel kansen liggen. Voor zowel verbetering van natuur als ook in recreatiemogelijkheden.”

Het drietal heeft een duidelijk beeld van wat er beleidsmatig zou moeten gebeuren. „Een reële vergoeding van de onkosten”, vindt Lavrijssen. „De gemeente ziet ons als gesubsidieerd hobbygroepje. Van particuliere grondeigenaren ontvangen we 60 euro per gewerkte dag.

Dat is voldoende om ons materiaal, - veiligheidsschoenen, knipwerktuigen en handschoenen - op peil te houden. De bijdrage van de gemeente, 500 euro voor ongeveer dertig werkdagen, is dat niet.” De Vrind: „het zou mooi zijn als de gemeente borden plaatst met informatie over de natuurwaarde in nieuw ontwikkelde gebieden als het Dommeldal en de Hogt. Een van de dood gered ven is óók nieuwe natuur. Als mensen lezen wat er gedaan is en waarom een plek bijzonder is, gaan ze zorgvuldiger met die plek om. Kijk naar het heideveld bij de Dirck van Hornelaan; een paar jaar geleden is dit opgeknapt en het lijkt nu alleen nog een groot hondentoilet.”

„Als het huidige beleid blijft bestaan, lopen er mensen op plekken waar ze niet zouden moeten zijn”, beaamt Putman. „De gemeente is nu bezig met de nieuwe omgevingsvisie voor de komende jaren, een mooi moment dus om aandacht voor de natuur te vragen. Er zijn heel veel mooie plekken in Aalst en Waalre, alleen al 32 vennen en 3 heidevelden. Het is zaak om dat op een verantwoorde manier bij de burger te brengen.”

[Bron: Eindhovens Dagblad](#)

Informatief

Onderzoek | Herstel grondwaterbalans van groot belang voor Brabantse natuur

Verdroging van het Witven op de Langschotse Heide. Wim Hoogveld heeft deze foto ingestuurd in het kader van de fotochallenge 'Geef #verdroging een gezicht' van de Brabantse Milieufederatie.

Voor het eerst in Nederland is onderzocht hoeveel grondwater de natuur nodig heeft. Uit [vandaag gepubliceerd onderzoek](#) van Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de Brabantse Milieufederatie, uitgevoerd door Deltares, blijkt dat de natuur in Brabant alleen al jaarlijks 60 miljoen kuub grondwater nodig heeft om te overleven. Deze uitkomsten zijn belangrijk in het gesprek over de aanpak van droogte en verdroging van de natuur.

Om het grondwater evenwichtig te kunnen verdelen is het belangrijk om een volledig beeld te krijgen van de behoefte aan Grondwater van alle partijen. Voor drinkwaterbedrijven, industrie en landbouw was dat al eerder bekend, het onderzoek van de Brabantse natuur- en milieuorganisaties doet dat nu ook voor de natuur. In het onderzoek is er specifiek gekeken naar de hoeveelheid grondwater die nodig is om verdroging van grondwaterafhankelijke natuur op te heffen.

“De natuur verdient een plek in de discussie over de verdeling van het grondwater,” zegt Lars Koreman, Provinciaal Ambassadeur Natuurmonumenten. “Door het kwantificeren van de waterbehoefte voor grondwaterafhankelijke natuur dragen de

natuurorganisaties een belangrijk puzzelstuk aan in de aanpak van droogte en verdroging.”

Evenwichtige waterverdeling

Verdroging van de natuur is vooral een waterverdelingsvraagstuk. Er valt meer dan genoeg neerslag in Brabant (minus verdamping zo'n 1.700 miljoen m³ per jaar) maar zo'n 80% wordt afgevoerd, via sloten, kanalen en beken via de Maas naar zee. Het overige water zakt in de bodem en vult het grondwater aan. Een even groot volume grondwater als wat jaarlijks in de bodem infiltreert, wordt echter gebruikt voor beregening door de landbouw, als drink- en industrie water en voor het sproeien van tuinen, sportvelden en ander stedelijk groen. In de huidige situatie is er dan ook onvoldoende grondwater beschikbaar voor de natuur.

Om waardevolle natuur te herstellen en te behouden is meer grondwater nodig dan nu voorhanden is voor de natuur. Het is dan ook essentieel dat er meer water wordt vastgehouden en dat er water bespaard wordt. Lars Koreman: “Net als de landbouw en industrie heeft ook de natuur grondwater nodig. Waar agrariërs en drinkwaterbedrijven de pomp aan kunnen zetten, kan de natuur dat niet. Om te waarborgen dat de natuur ook bij het grondwater kan, moeten we ons watersysteem anders gaan inrichten. Zolang het grondwaterpeil niet in balans is holt de natuur in Brabant achteruit.”

Water vasthouden en besparen

Uit het onderzoek van de Brabantse natuur- en milieuorganisaties blijkt dat de natuur in Brabant 60 miljoen m³ grondwater per jaar nodig heeft, bijvoorbeeld in de vorm van kwel. Om te zorgen dat de natuur ook bij het grondwater kan, moeten onder andere de grondwaterstanden structureel omhoog. Daar is ca. 350 miljoen m³ extra grondwater voor nodig.

Voor het beschikbaar maken van deze hoeveelheid grondwater is herstel van het totale watersysteem in Brabant noodzakelijk. Door zo'n 250 miljoen m³ water per jaar extra

vast te houden in de bodem kan de grondwatersituatie structureel worden verbeterd. De Brabantse natuur kan hieraan bijdragen, maar alle gebruikers moeten “samen de koek vergroten”.

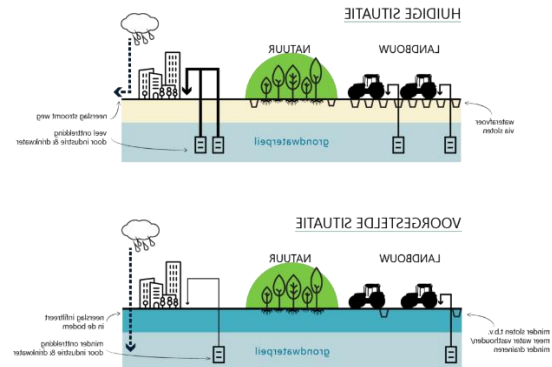
Daarnaast is een afname van de grondwateronttrekking voor beregening, drink- en industriewater en overige kleine onttrekkingen van tenminste 100 miljoen kub per jaar nodig. Alleen zo komt er voldoende schoon grondwater beschikbaar voor de natuur.

Goed voor ons allemaal

Watersysteemherstel is óók goed voor andere functies, zoals landbouw en bebouwing, om opbrengstderiving en schade door droogte tegen te gaan. Hoe meer neerslag er wordt vastgehouden, hoe minder grondwater er hoeft te worden opgepompt voor bijvoorbeeld beregening. Koreman: “We willen met alle partijen samen nadenken over oplossingen om de onbalans te herstellen. De natuur is van iedereen, we moeten er dan ook met z’n allen goed voor zorgen zodat we kunnen blijven genieten van onze prachtige natuurgebieden.”

De waterpartners in Brabant zijn zich inmiddels bewust van de noodzaak van watersysteemherstel en een evenwichtige

watervedeling. De provincie Noord-Brabant onderschrijft de noodzaak voor voldoende water voor natuur in haar bestuursopdracht ‘Stoppen van de verdroging met een waterrobuuste inrichting van Brabant’.

Het geeft de natuur- en milieuorganisaties het vertrouwen dat de eerste stappen zullen worden genomen in het meer vasthouden van water. Wel is er bij de natuurorganisaties zorg over de ambities ten aanzien van het verminderen van de onttrekkingen, die ook noodzakelijk zijn om te waarborgen dat er voldoende schoon grondwater beschikbaar is voor de natuur.

[DOWNLOAD RAPPORT](#)

Bron: www.brabantsemilieufederatie.nl

Activiteiten

Vanwege de coronamaatregelen zijn er voornamelijk op korte termijn geen nieuwe activiteiten gepland.

Wij hebben het voornemen om in februari 2021 de eerst volgende wandelexcursie te organiseren en wij verklappen alvast dat deze wandeling onder leiding van Jacques van Kessel en Ellen van Beek naar het Leenderbos zal leiden.

Wij houden jullie middels de gebruikelijke nieuwsflits begin volgend jaar op de hoogte over de precieze datum, tijd en aanvang locatie.

Colofon

Groen en Heem Actueel is het drie maandelijks orgaan van de vereniging Groen en Heem Valkenswaard en omstreken.

Correspondentie adres

Groen en Heem Valkenswaard e.o.
Oranje Nassaustraat 63
5554 AE Valkenswaard
Tel.: 040-22 60 010
info@groen-heemvalkenswaard.nl
www.groen-heemvalkenswaard.nl

Redactie

Eindredactie en Lay-out :
Bas Verbeek
Redactieleden:
Albert Aten en Lambert de
Brouwer

Financieel

IBAN: NL17TRIO0391081616
KvK: 40235293

Aanwijzingen voor auteurs zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de hoofdredacteur. Artikelen dienen digitaal te worden aangeleverd.

Adreswijzigingen

Kunnen worden doorgegeven aan de ledenadministratie:
info@groen-heemvalkenswaard.nl

© 2020 Groen en Heem
Valkenswaard e.o.